

Հ Ա Ր Ց Ա Ց Ա Ն Կ

«Քաղաքացիական դատավարություն»
առարկայից մագիստրատուրայի ընդունելության
քննության (2019-2020 ուս.տարի)

1. Իրավունքների և օրենքով պահպանվող շահերի պաշտպանության ձևերը: Դատական պաշտպանության և արդար դատաքննության իրավունքները:
2. Քաղաքացիական դատավարությունը որպես իրավունքների դատական պաշտպանության ձև: Քաղաքացիական դատավարության խնդիրները:
3. Քաղաքացիական դատավարության փուլերը. հասկացությունը, ընդհանուր բնութագիրը:
4. Քաղաքացիական դատավարության (վարույթների) տեսակները:
5. Քաղաքացիական դատավարության իրավունքի հասկացությունը. առարկան, մեթոդը և համակարգը:
6. Քաղաքացիական դատավարության իրավունքի աղբյուրները. հասկացությունը, կազմը, կարգավորման ոլորտը, իրավաբանական ուժը:
7. Անալոգիայի ինստիտուտը քաղաքացիական դատավարությունում:
8. Սահմանադրական դատարանի որոշումների, Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի և Վճռաբեկ դատարանի որոշումների նշանակությունը քաղաքացիական դատավարությունում:
9. Քաղաքացիական դատավարության նորմերի գործողությունը ժամանակի ընթացքում, տարածության վրա և ըստ անձանց շրջանակի:

10. Քաղաքացիական դատավարության իրավունքի փոխհարաբերությունն իրավունքի այլ ճյուղերի հետ:
11. Քաղաքացիական դատավարության իրավունքի սկզբունքների հասկացությունը և նշանակությունը:
12. Սկզբունքների համակարգը և դասակարգումը:
Սկզբունքների փոխադարձ կապը:
13. Կողմերի մրցակցության և իրավահավասարության սկզբունքները քաղաքացիական դատավարությունում:
14. Տնօրինչականության սկզբունքը քաղաքացիական դատավարությունում:
15. Դատական վարույթի հրապարակայնության սկզբունքը քաղաքացիական դատավարությունում:
16. Դատավարական իրավունքների չարաշահման անթույլատրելիությունը քաղաքացիական դատավարությունում:
17. Գործերի քննության բանավորության սկզբունքը քաղաքացիական դատավարությունում:
18. Դատավարական խնայողությունը որպես արդարադատության արդյունավետության սկզբունք-կառուցակարգ:
19. Անմիջականության սկզբունքը քաղաքացիական դատավարությունում:
20. Քաղաքացիական դատավարական իրավահարաբերությունների հասկացությունը, դրանց առանձնահատկությունները:
21. Քաղաքացիական դատավարական իրավահարաբերությունների ծագման (առաջացման) նախադրյալները:
22. Դատավարական իրավահարաբերությունների օբյեկտը և բովանդակությունը:

23. Քաղաքացիական դատավարական իրավահարաբերությունների սուբյեկտները, նրանց դասակարգումը:
24. Դատավարական իրավունակություն և գործունակություն:
25. Դատարանը որպես քաղաքացիական դատավարական հարաբերությունների պարտադիր սուբյեկտ: Դատարանի կազմը:
26. Դատավորի բացարկ և ինքնաբացարկ:
27. Դատավարության մասնակիցների կազմը:
28. Գործին մասնակցող անձանց հասկացությունը, հատկանիշները և կազմը:
29. Գործի քննությանն օժանդակող անձանց հասկացությունը, հատկանիշները և կազմը:
30. Գործին մասնակցող անձանց հասկացությունը, կազմը, նրանց հատկանիշները:
31. Կողմերը քաղաքացիական դատավարությունում:
32. Երրորդ անձանց հասկացությունը և տեսակները, գործի քննությանը ներգրավվելու հիմքերը և դատավարական կարգը:
33. Դիմողները և դիմումի քննության ելքով շահագրգռված այլ անձինք:
34. Գործին մասնակցող անձանց դատավարական իրավունքները և պարտականությունները:
35. Դատակցության հասկացությունը և հիմքերը: Դատակցության տեսակները. պարտադիր և ֆակուլտատիվ դատակցություն: Դատակիցների մասնակցությունը վարույթին:
36. Ոչ պատշաճ կողմի հասկացությունը: Հայցվորի ոչ պատշաճ լինելու հետևանքները: Ոչ պատշաճ

- պատասխանողի փոխարինման դատավարական կարգը:
Գործի քննությանը նոր պատասխանողի ներգրավումը:
37. Դատավարական իրավահաջորդության հասկացությունը և հիմքերը: Դատավարական իրավահաջորդության ձևակերպումը և իրավահաջորդի իրավական դրությունը:
 38. Դատախազության խնդիրները քաղաքացիական դատավարությունում:
 39. Քաղաքացիական դատավարությանը դատախազի մասնակցության ձևերը:
 40. Դատախազի կողմից հայց հարուցելու հիմքերը և կարգը:
 41. Դատական ակտերի բողոքարկումը դատախազի կողմից:
 42. Դատախազի քաղաքացիադատավարական կարգավիճակը:
 43. Այլ անձանց իրավունքների պաշտպանությամբ հանդես գալու իրավասություն ունեցող անձանց մասնակցության ձևերը, հիմքերը և նպատակները:
 44. Այլ անձանց իրավունքների պաշտպանությամբ հանդես գալու իրավասություն ունեցող անձանց դատավարական կարգավիճակը:
 45. Դատական ներկայացուցչության հասկացությունը և նշանակությունը:
 46. Դատական ներկայացուցչության սուբյեկտների շրջանակը. որպես ներկայացուցիչ հանդես գալու իրավասություն ունեցող անձինք, որպես ներկայացուցիչ հանդես գալու արգելքը, ներկայացուցչին գործի քննություննից հեռացնելը:
 47. Ներկայացուցչության հիմքերը և տեսակները:
 48. Դատական ներկայացուցչի լիազորությունները, դրանց դասակարգումը և հաստատումը:

49. Գործը դատարանում վարելու լիազորագիր:
50. Ենթակայության հասկացությունը:
51. Դատական ենթակայության հասկացությունը:
Քաղաքացիական դատավարության կարգով քննության ենթակա գործերի շրջանակը որոշելու չափանիշները:
52. Դատական ենթակայության տեսակները. բացառիկ, այլընտրանքային, պայմանական, պայմանագրային:
53. Միմյանց հետ փոխկապակցված գործերի ենթակայությունը:
54. Ենթակայության կանոնների խախտման հետևանքները:
55. Ընդդատության հասկացությունը և տարբերությունը ենթակայությունից: Ընդդատության տեսակները (առարկայական, տարածքային, գործառութային):
56. Տարածքային ընդդատության տեսակները (ընդհանուր, բացառիկ, այլընտրանքային, պայմանագրային, միմյանց հետ կապված գործերի) և քաղաքացիական գործի ընդդատությունը որոշելու կանոնները:
57. Ընդդատության կանոնների խախտման հետևանքները: Գործի հանձնումը մեկ դատարանից մեկ այլ դատարան: Ընդդատության և ենթակայության մասին վեճերի լուծումը:
58. Դատավարական ժամկետների հասկացությունը և նշանակությունը:
59. Դատավարական ժամկետների տեսակները. օրենքով սահմանված և դատարանի կողմից նշանակվող ժամկետներ:
60. Օրենքով սահմանված ժամկետներ. գործի քննության և լուծման ժամկետներ, առանձին դատավարական գործողությունների կատարման ժամկետներ: Ժամկետի

ողջամտությունը որոշելու չափանիշները:

61. Դատավարական ժամկետները հաշվելու կարգը:
62. Դատավարական ժամկետների կասեցումը:
63. Բաց թողնված դատավարական ժամկետների վերականգնումը. հասկացությունը, հիմքերը և դատավարական կարգը: Վերականգնման ոչ եթակա ժամկետներ:
64. Դատավարական ժամկետների երկարաձգումը. հասկացությունը և տարբերությունը դատավարական ժամկետների վերականգնումից:
65. Դատական ծախսերի հասկացությունը և տեսակները քաղաքացիական դատավարությունում: Դատական ծախսերի ինստիտուտի գործառույթները:
66. Պետական տուրք. հասկացությունը, գանձման օբյեկտները, տեսակները, դրույքաչափերը, վճարման կարգը: Պետական տուրքի վերադարձը:
67. Պետական տուրքի գծով արտոնությունները. կազմը, կիրառման հիմքերը և կարգը:
68. Գործի քննության հետ կապված ծախսեր. հասկացությունը, կազմը, կատարման կարգը: Փաստաբանի վարձատրության ծախսերը դատական ծախսերի համակարգում:
69. Դատական ծախսերի հետ կապված պահանջներ ներկայացնելը:
70. Գործին մասնակցող անձանց միջև դատական ծախսերի բաշխման դատավարական կարգը: Դատական ծախսերի բաշխումը հայցն առանց քննության թողնելու կամ գործի վարույթը կարճելու դեպքում:
71. Կատարված դատական ծախսերի հատուցումը:
72. Հայցալիս վարույթի հասկացությունը և էությունը:

73. Հայցի հասկացությունը: Հայցի նյութաիրավական և դատավարական կողմերը:
74. Հայցի տարրերը. հայցի առարկան և հայցի հիմքը: Հայցի տարրերի դատավարական նշանակությունը:
75. Հայցերի դասակարգումը նյութաիրավական և դատավարական հիմքերով: Դասակարգման նշանակությունը: Խմբային հայցեր:
76. Հայցի իրավունք. հայց հարուցելու իրավունք և հայցի բավարարման իրավունք:
77. Հայց հարուցելու իրավունքի ծագման նախադրյալները և դրանց դասակարգումը: Հայց հարուցելու իրավունքի ծագման նախադրյալների և հայց հարուցելու իրավունքի իրականացման պայմանների փոխհարաբերակցությունը:
78. Հայցի դեմ պատասխանողի շահերի պաշտպանության դատավարական միջոցները. առարկություններ և հակընդդեմ հայց:
79. Հայցային վարույթում տնօրինչական գործողություններ կատարելը. հայցի փոփոխում, հայցապահանջների միացում և անջատում, հայցից հրաժարում, հայցի ընդունում, հաշտության համաձայնություն, արտոնագրված հաշտարարի մասնակցությամբ հաշտարարական գործընթաց սկսելը, վեճի հանձնում արբիտրաժի քննությանը:
80. Հաշտարարությունը քաղաքացիական դատավարությունում:
81. Հայցի ապահովում. հասկացությունը, հիմքերը և դատավարական կարգը: Համաչափության սկզբունքի պայպանումը հայցի ապահովման միջոցներ կիրառելիս:

Հայցի ապահովման միջոց կիրառելու մասին որոշումը կատարելու կարգը: Հայցի ապահովման միջոցների գործողության տևողությունը:

82. Հայցի նախնական ապահովումը. Հասկացությունը, հիմքերը, դատավարական կարգը, հետևանքները:
83. Հայցի ապահովման և հայցի նախնական ապահովման կապակցությամբ գործին մասնակցող անձանց շահերի պաշտպանության դատավարական միջոցները (հայցի ապահովման միջոցների փոփոխում (ձևափոխում) և վերացում, հակընդդեմ ապահովում, հայցի ապահովման հետ կապված որոշումների բողոքարկում, ապահովման հետ կապված վնասների հատուցում):
84. Դատական ապացուցման հասկացությունը և նպատակը: Ապացուցողական գործունեության տարրերը:
85. Դատական ապացույցների հասկացությունը: «Ապացույց», «ապացուցման միջոց» և «ապացույցի աղբյուր» եզրույթների տարբերությունը և փոխադարձ կապը:
86. Ապացույցների դասակարգումը. անձնական և իրեղեն, սկզբնական և ածանցական, ուղղակի և անուղղակի, բանավոր, գրավոր և իրեղեն ապացույցներ:
87. Փաստեր վկայակոչելը որպես ապացուցողական գործունեության տարր:
88. Գործի լուծման համար նշանակություն ունեցող փաստեր և ապացուցման ենթակա փաստեր (ապացուցման առարկա): Գործի լուծման համար նշանակություն ունեցող փաստերի կազմը (նյութափրավական բնույթի իրավաբանական փաստեր, դատավարական բնույթի իրավաբանական փաստեր, ապացուցողական փաստեր): Գործի լուծման համար նշանակություն ունեցող

փաստերի շրջանակը որոշելու աղբյուրները և դատարանի իրավասության սահմանները:

89. Ապացուցման ոչ ենթակա փաստեր. դատարանի կողմից հանրահայտ ճանաչված փաստեր, նախադատելի փաստեր, նոտարական կարգով հաստատված փաստեր և անվիճելի փաստեր:
90. Ապացուցելու պարտականությունը. հասկացությունը, նշանակությունը: Ապացուցման պարտականությունը կողմերի միջև բաշխելը. ընդհանուր և հատուկ կանոններ:
91. Ապացուցման պարտականությունը բաշխելու դատավարական կարգը:
92. Ապացույցներ և դրանք ձեռք բերելուն ուղղված միջնորդություններ ներկայացնելու դատավարական կարգը: Ապացույցներ պահանջելը: Ապացույցների ապահովումը:
93. Ապացույցների վերաբերելիությունը և թույլատրելիությունը: Ապացույցների վերաբերելիությունը և թույլատրելիությունը որոշելու դատավարական կարգը:
94. Ապացույցների հետազոտման և գնահատման ընդհանուր կանոնները:
95. Վկաների ցուցմունքների հասկացությունը: Վկայի բացարձակ և հարաբերական իմունիտետ: Անձին որպես վկա դատարան կանչելու դատավարական կարգը: Դատարան ներկայանալու և ցուցմունք տալու պարտականությունը: Վկայի հարցաքննության դատավարական կարգը: Վկայի հարցաքննությունը դատական հանձնարարության կարգով: Առերես հարցաքննություն:
96. Գործին մասնակցող անձանց ցուցմունքները: Գործին

մասնակցող անձանց հարցաքննության
առանձնահատկությունները:

97. Գրավոր ապացույցների հասկացությունը,
հատկանիշները և դասակարգումը: Գրավոր ապացույց-
ները ներկայացնելու, հետազոտելու, պահելու և վերա-
դարձնելու դատավարական կարգը: Գրավոր ապացույց-
ների վիճարկումը:
98. Իրեղեն ապացույցների հասկացությունը,
հատկանիշները, դրանց տարբերությունը գրավոր ապա-
ցույցներից: Իրեղեն ապացույցները ներկայացնելու, պա-
հելու, տնօրինելու և վերադարձնելու դատավարական
կարգը: Իրեղեն ապացույցների հետազոտման առանձ-
նահատկությունները:
99. Լուսանկարները (լուսաժապավենները),
ձայնագրություններն ու տեսագրությունները որպես
ապացույց: Դրանց թույլատրելիության և հետազոտման
առանձնահատկությունները:
100. Փորձաքննության և փորձագետի եզրակացության հաս-
կացությունը: Փորձաքննություն նշանակելու հիմքերը:
Փորձաքննության տեսակները: Կոլեկտիվ և համալիր
փորձաքննություն: Դատական փորձաքննություն նշա-
նակելու կարգը: Փորձագետի դատավարական կարգա-
վիճակը: Փորձագետի եզրակացությունը, դրա տեսակնե-
րը, բովանդակությունը և կառուցվածքը: Փորձագետի եզ-
րակացության հետազոտման առանձնահատկություննե-
րը: Լրացուցիչ և կրկնակի փորձաքննություններ:
101. Մասնագետի բացատրությունը քաղաքացիական
դատավարությունում:
102. Մասնագետի դատավարական կարգավիճակը:

103. Հայց հարուցելու կարգը և այն չպահպանելու հետևանքները քաղաքացիական դատավարությունում:
104. Հայցադիմումի ձևը և բովանդակությունը: Կից փաստաթղթերը:
105. Հայցադիմումը վերադարձնելը: Հայցադիմումում առկա թերությունները վերացնելը:
106. Հայցադիմումի ընդունումը մերժելը. հիմքերը, դատավարական կարգը:
107. Հայցադիմումի ընդունումը: Հայցադիմումը վարույթ ընդունելու վերաբերյալ գործին մասնակցող անձանց ծանուցելու դատավարական կարգը:
108. Գործը դատական քննության նախապատրաստելու նշանակությունը և խնդիրները քաղաքացիական դատավարությունում: Գործը դատաքննության նախապատրաստելու եղանակները:
109. Նախնական դատական նիստ. նշանակման կարգը, խնդիրները, նիստում կատարվող դատավարական գործողությունների շրջանակը:
110. Հայցային վաղեմություն կիրառելու մասին միջնորդության քննությունը և լուծումը նախնական դատական նիստում:
111. Ապացուցման պարտականությունը բաշխելու մասին որոշումը:
112. Հաշտարարությունը գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում:
113. Նախնական դատական նիստն ավարտելը և գործը դատաքննության նշանակելը:
114. Դատական ծանուցման առարկան, սուբյեկտները և եղանակները:
115. Ծանուցում պատվիրված նամակով: Ծանուցման խառը եղանակ. հրապարակային ծանուցումների

պաշտոնական կայքի միջոցով ծանուցելու պայմանները
և կարգը:

116. Էլեկտրոնային ծանուցում. եղանակները,
դատավարական կարգը:
117. Դատական նիստը՝ որպես բանավոր լսումների
դատավարական ձև:
118. Դատական նիստի բաղկացուցիչ մասերը:
119. Նիստերի դահլիճում ներկա գտնվող անձանց վարքագծի
հիմնական կանոնները: Դատական սանկցիաներ:
120. Դատական նիստի հետաձգումը. հիմքերը,
դատավարական կարգը:
121. Վարույթի կասեցումը և վերսկսումը. հիմքերը,
դատավարական կարգը:
122. Դատական նիստի արձանագրումը:
123. Հայցը կամ դիմումն առանց քննության թողնելը.
հասկացությունը, հիմքերը, դատավարական կարգը և
հետևանքները:
124. Գործի վարույթը կարճելը. հասկացությունը, հիմքերը,
դատավարական կարգը և հետևանքները:
125. Եզրափակիչ դատական ակերի հասկացությունը և
տեսակները:
126. Առաջին ատյանի դատարանի միջանկյալ դատական
ակտերը:
127. Վճռի կայացումը և հրապարակումը:
128. Վճռի ձևը և բովանդակությունը:
129. Դատական ակտերին ներկայացվող էական
պահանջները:
130. Դատական ակտում առկա թերությունների վերացումն
այն կայացնող դատարանի կողմից:
131. Եզրափակիչ դատական ակտերի օրինական ուժը.
հասկացությունը, ժամկետները և հետևանքները:

132. Հատուկ հայցային վարույթները որպես քաղաքացիական գործերի քննության տարբերակված ձևեր. շրջանակը և ընդհանուր բնութագիրը:
133. Հատուկ վարույթները որպես քաղաքացիական գործերի քննության տարբերակված ձևեր. շրջանակը և ընդհանուր բնութագիրը:
134. Օտարերկրյա դատական ակտերի ճանաչման և կատարման թույլատրելու վարույթը:
135. Միջազգային քաղաքացիական դատավարության ընդհանուր բնութագիրը:
136. Արբիտրաժային վճիռների կատարման համար կատարողական թերթ տրամադրելու վարույթը (օտարերկրյա արբիտրաժային վճիռների ճանաչումն ու կատարման թույլատրելը):
137. Արագացված դատաքննություն, կիրառման հիմքերը և դատավարական կարգը:
138. Պարզեցված վարույթ. էությունը, կիրառման հիմքերը և դատավարական կարգը:
139. Հեռակա դատաքննություն. էությունը, կիրառման հիմքերը և դատավարական կարգը:
140. Վճարման կարգադրություն արձակելու վերաբերյալ դիմումներով գործերի վարույթը:
141. Վերաքննության վարույթի հասկացությունը և տեսակները:
142. Վերաքննիչ բողոքարկման իրավունքի սուբյեկտային և օբյեկտային նախադրյալները: Վերաքննիչ բողոք բերելու սահմանափակումները:
143. Վերաքննիչ բողոք բերելու ժամկետները: Բաց թողնված ժամկետների վերականգնման դատավարական կարգը:
144. Վերաքննիչ բողոքարկման իրավունքի իրականացման կարգը: Վերաքննիչ բողոքի ձևը և բովանդակությունը:

145. Վերաքննիչ բողոքը վերադարձնելը. հիմքերը, դատավարական կարգը:
146. Վերաքննիչ բողոքի ընդունումը մերժելը. հիմքերը, դատավարական կարգը:
147. Վարույթ ընդունված վերաքննիչ բողոքի քննության կարգը և ժամկետները:
148. Ապացույցների հետազոտումը և նոր ապացույցների ընդունումը վերաքննիչ դատարանի կողմից:
149. Վերաքննության սահմանները:
150. Վերաքննիչ դատարանի լիազորությունները. կազմը, կիրառման հիմքերը:
151. Վերաքննիչ դատարանի որոշումները, դրանց օրինական ուժը:
152. Վճռաբեկ վարույթի հասկացությունը և խնդիրները:
153. Վճռաբեկ բողոք բերելու իրավունքի սուբյեկտային և օբյեկտային նախադրյալները: Վճռաբեկ բողոք բերելու սահմանափակումները:
154. Վճռաբեկ բողոք բերելու ժամկետները: Վճռաբեկ բողոք բերելու իրավունքի ձևական նախադրյալները:
155. Վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելու հիմքերը և դատավարական կարգը:
156. Վճռաբեկ բողոքը ներկայացնելու կարգը խախտելու հետևանքները:
157. Վարույթ ընդունված վճռաբեկ բողոքի քննության դատավարական կարգը: Վճռաբեկության սահմանները:
158. Վճռաբեկ դատարանի լիազորությունները. կազմը, կիրառման հիմքերը:
159. Դատական ակտերը վերաքննության և վճռաբեկության կարգով բեկանելու հիմքերը: Դատական ակտի բեկանման անվերապահ հիմքերը:
160. Վճռաբեկ դատարանի որոշումները և դրանց իրավական բնույթը:

161. Վերաքննիչ և Վճռաբեկ դատարանի դատական ակտում առկա թերությունների վերացումն այն կայացրած դատարանի կողմից:
162. Դատական ակտի բեկանումից հետո գործի նոր քննությունը:
163. Դատական ակտերի վերանայումը նոր երևան եկած կամ նոր հանգամանքներով:

ԱՄԲԻՈՆԻ ՎԱՐԻՉ

Վ.Վ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ